

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.685/2015/3.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János
a tanács elnöke
Dr. Farkas Katalin
előadó bíró
Dr. Magyarfalvi Katalin
bíró

A felperes:

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala

Az alperes képviselője: jogtanácsos

Más perbeli személyek neve és perbeli állása: Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal
1071 Budapest, Damjanich u. 48.
beavatkozó

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.94/2015/18.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.94/2015/18. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az alperes ... számú határozatát - amelyben a felperes részére 2011. június 9. napjától rendszeres szociális járadékot állapított meg - a másodfokú hatóság az ... számú határozatával megsemmisítette és az elsőfokú társadalombiztosítási szervet új eljárásra utasította előírva a megismételt eljárásra a jogszabályban előírt 24 hónapos jogvesztő határidőnek a vizsgálatát. Az alperes a 2012. március 1. napján kelt ... számú határozatával a felperes rendszeres szociális járadék iránti kérelmét elutasította. Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság a 2012. július 18. napján kelt ... számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta és az elutasító határozat indokolását megváltoztatva megállapította, hogy a felperes nem jogosult az ellátásra, mert az egészségkárosodása nem kereső tevékenysége alatt keletkezett. A másodfokú társadalombiztosítási szerv - a peres eljárás tartama alatt - a 2013. október 28. napján kelt 0031. számú határozatával módosította a 0030. számú határozatának indokolását és megállapította, hogy a felperes munkaviszonya 2007. március 1.

napján szűnt meg, igényét azonban csak 2011. június 9. napján, a 24 hónapos igényérvényesítési határidőn túl terjesztette elő.

- [2] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 6.M.861/2013/16. számú ítéletét, amelyben az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság 0031. számú határozatával módosított 30. számú határozatát hatályon kívül helyezte és a másodfokú közigazgatási hatóságot új eljárás lefolytatására utasította, a Kúria az Mfv.III.10.281/2014/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte és a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban a bíróságnak az igénybejelentés időpontját megállapítva kellett állást foglalnia abban a kérdésben, hogy az igénybejelentés 24 hónapos jogvesztő határideje megtartottnak tekinthető-e, illetve a felperes 45%-os egészségkárosodása kereső tevékenysége alatt keletkezett-e.

Az elsőfokú ítélet

- [3] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 7.M.94/2015/18. számú ítéletével az alperes „jogelődje által hozott 2012. július 18-án kelt, ... számú határozatát hatályon kívül helyezte a ... számú elsőfokú határozatára is kiterjedően, és a közigazgatási hatóságot új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasította". A bíróság megállapította, hogy a felperes 2009. április 6. napján rehabilitációs ellátás iránti, míg 2011. június 9. napján rendszeres szociális járadék iránti kérelmet nyújtott be alpereshez. A NAV igazolása szerint a felperes 2004. március 19-től a heti 36 órát elérő munkaviszonya mellett egyéni vállalkozó volt, mely tevékenységét 2011. augusztus 24. napjától szüneteltette.
- [4] A bíróság rögzítette a rendszeres szociális járadékra való jogosultság feltételeit (öregségi nyugdíjkorhatár, szolgálati idő, egészségkárosodás mértéke, ellátásban részesülés hiánya és kereseti korlát), és idézte az egészségkárosodott személyek szociális járadékairól szóló 387/2007. (XII.23.) Kormányrendelet (továbbiakban: Krm.) 2. § c) pontja, 10. § (2) és (3) bekezdése, valamint a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) 58. § (5) bekezdés e) pontja rendelkezéseit. Ez utóbbi szerint kereső tevékenység minden olyan munkavégzés, amelyért díjazás jár, továbbá kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni azt a személyt is, aki külön törvény szerint egyéni vállalkozónak minősül, (...).
- [5] A bíróság a Krm. 2. § c) pontja, az Flt. 58. § (5) bekezdés e) pontja és a személyi jövedelemadóról szóló 2009. évi CXV. törvény (továbbiakban: Szja.) rendelkezéseiből levezetve megállapította, hogy az egyéni vállalkozói jogviszony, az abból szerzett jövedelem nagyságától függetlenül kereső tevékenységnek minősül.
- [6] A bíróság a társadalombiztosítási szervek határozatait hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte azzal, hogy a megismételt eljárásban vizsgálja az „ellátás feltételeinek szempontjából" a felperes egyéni vállalkozói jogviszonyát.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte arra figyelemmel, hogy a bíróság a Krm. 5. § (1) bekezdés b) pontja és 10. § (2) és (3) bekezdése megsértésével hozta meg határozatát. Alperes hivatkozott a közigazgatási eljárásban hozott határozatokra, felperesi előadásokra (fellebbezés, kereseti kérelem), a bíróság 6.M.861/2013/16. számú ítéletére, alperes korábbi felülvizsgálati kérelmében foglaltakra, a Kúria Mfv.III.10.281/2014/4. számú végzésére.

- [8] Az alperes elfogadta a bíróság megállapítását, mely szerint a felperes az Flt. és az Szja. rendelkezései alapján egyéni vállalkozói tevékenységet folytatónak minősült függetlenül az egyéni vállalkozói tevékenységből szerzett jövedelem nagyságától, valamint azt, hogy a rendszeres szociális járadék iránti igénybejelentés időpontja 2011. június 9.
- [9] Az alperes sérelmezte, hogy a bíróság a másodfokú társadalombiztosítási szerv 0030. számú határozatát helyezte hatályon kívül a 0031. számú határozat helyett, amelyre így nem hozott döntést. Az alperes álláspontja szerint annak, hogy a felperes keresőtevékenységet folytatónak minősül nem releváns, mivel a felperes egészségkárosodása 1999-ben, az OEP-nél fennállt jogviszonya alatt keletkezett (amely egészségkárosodása 2005. február 1-jén és azt követően is fennállt). Az alperes nem vitatta, hogy a 0030. számú határozatában tévesen ítélte meg az egyéni vállalkozói kereső tevékenységet, azonban úgy vélte, hogy ez „nem olyan eljárási hiba, mint ami az ügy érdemére kihatna.” Az alperes érvelése szerint az ítélet indokolása ellentmondásos, mivel a bíróság a Krm. 10. § (2) bekezdése alkalmazásánál a felperes egyéni vállalkozói jogviszonyát kereső tevékenységnek minősítette, ugyanakkor figyelmen kívül hagyta, hogy a Krm. 5. § (1) bekezdés d) pontja a kereső tevékenység fennállása a rendszeres szociális járadékra jogosultságot kizárja.
- [10] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott az alábbiak szerint.
- [12] A felperes kereseti kérelmében vitatta az igénybejelentés időpontját, a 24 hónapos igényérvényesítési határidő elmulasztását, továbbá állította, hogy az egészségkárosodása kereső tevékenysége alatt keletkezett. A társadalombiztosítási szervek határozataikban rögzítették - és ezt az eljárás során felek nem is vitatták -, hogy a felperes 45%-os mértékű egészségkárosodása 2005. február 1. napjától állt fenn. Azt is megállapították a társadalombiztosítási szervek, hogy a felperes 2005. február 1. napján kereső tevékenységet folytatott (az OEP-nél állt jogviszonyban).
- [13] A perben a bíróságnak azt kellett vizsgálni, hogy a felperes a jogvesztő határidőn belül (24 hónap) nyújtotta-e be igényét, valamint, hogy 2005. február 1. napján a felperes kereső tevékenységet folytatott-e.
- [14] A Krm. 10. § (2) bekezdése alapján a rendszeres szociális járadék iránti kérelmet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997.(X.6.) Korm. rendelet 1. §-a szerint a nyugdíjbiztosítási igazgatóságához az erre rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus úrlapon kell benyújtani annak a kereső tevékenységnek az időtartama alatt, vagy a megszűnésétől számított 24 hónapon belül, amelynek során az egészségkárosodás bekövetkezett. A határidő elmulasztása jogvesztő.
- [15] A munkaügyi bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes esetében e szabályt alkalmazni kell. A peradatok szerint a felperes 2011. június 9. napja előtt rendszeres szociális járadékot a Krm. 10. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően nem igényelt. Az alperes felülvizsgálati kérelmében egyetértett a bíróság jogerős ítélete megállapításával, mely szerint a felperes egyéni vállalkozói jogviszonya kereső tevékenységnek minősül az abból szerzett jövedelem nagyságától függetlenül, továbbá azt sem vitatta, hogy a felperes rendszeres szociális járadék iránti igénybejelentésének dátuma 2011. június 9. napja.
- [16] A felperes az 1992. szeptember 1. napjától 2007. március 1. napjáig az OEP-nél fennálló jogviszonya mellett, 2004. március 19-től 2013. december hónapig egyéni vállalkozó is volt. Tekintettel arra, hogy a bíróság az igénybejelentés időpontját 2011. június 9. napjában jelölte meg, és a felperes közszolgálati jogviszonya 2007. március 1. napján szűnt meg, a felperes a 24 hónapos jogvesztő határidőn túl nyújtotta be az igényét.
- [17] A társadalombiztosítási szervek a közigazgatási eljárás során nem vizsgálták, hogy a felperes

közszolgálati jogviszonya mellett egyéni vállalkozó is volt és mint egyéni vállalkozó kereső tevékenységet folytatónak minősült (alperes által a felülvizsgálati kérelmében is elfogadottan). Az alperes tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a felperes az OEP-nél fennállt jogviszonyára, mint kereső tevékenysége idejére alapította a szociális járadék iránti kérelmét, figyelmen kívül hagyva, hogy a felperes a 2005-ös évben egyéni vállalkozó is volt. Az alperes állította, hogy a felperes 45%-os össz-szervezeti egészségkárosodása az OEP-nél fennállt jogviszonya alatt keletkezett, melynek megszűnéséhez képest készt el az igénybejelentéssel. Az alperes nem jogosult arra, hogy több biztosítási viszony, kereső tevékenység egyidejű fennállása illetve folytatása esetén az egyik jogviszonyt kiválasztva bírálja el a felperes ellátás iránti kérelmét.

- [18] A felperes 2004. március 19. és 2007. március 1. között kétféle jogviszony alapján, majd 2007. március 2. napjától 2013. december hónapig, mint egyéni vállalkozó minősült kereső tevékenységet folytatónak. A társadalombiztosítási szervek a felperes szociális járadék iránti igényét az egyéni vállalkozói tevékenység alatt keletkezett 45%-os egészségkárosodás tekintetében nem vizsgálták, állítva: „nincs jelentősége, hogy a felperesnek egyéni vállalkozói jogviszonya is volt...” (11. jegyzőkönyv); egyéni vállalkozói jogviszonyát nem veszi figyelembe (13. beadvány), 45%-os össz-szervezeti egészségkárosodás az egyéni vállalkozói jogviszony előtti időponttól 1999. május hónaptól fennáll (18. jegyzőkönyv). A közigazgatási per tárgya a keresettel támadott jogerős közigazgatási határozat, a bíróságnak a keresettel támadott határozat jogszerűsége tárgyában kell döntenie. E körben a bíróság csak a társadalombiztosítási határozatokban foglalt indokokat vizsgálhatja, újabb indok nem képezheti a vizsgálódás tárgyát (Pp. 339/A. §). Ezért a bíróság nem vizsgálhatta és nem is vizsgálta, alperes azon állítását, mely szerint a felperes 45 %-os mértékű egészségkárosodása már 1999. óta fennállt. Ilyen megállapítást a felülvizsgálni kért társadalombiztosítási határozatok sem tartalmaztak.
- [19] Az alperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a bíróság ítélete a 0030. számú határozatra tartalmaz rendelkezést a 0031. számú határozat helyett.
- [20] A Kúria megállapította, hogy a másodfokon eljáró társadalombiztosítási szerv a 0031. számú határozatát a 0024. valamint a 0030. számú határozatok felülvizsgálata iránt folyamatban lévő peres eljárás tartama alatt 2013. október 28. napján hozta meg. A felperes a bíróság 2013. december 3. napján tartott tárgyaláson, a Pp. 121. §-ára történő ismételt felhívása ellenére nem terjesztett elő olyan konkrét kereseti kérelmet, amelyben a 2013. október 28. napján kelt ... számú másodfokú határozat hatályon kívül helyezését kérte volna. Ily módon a bíróságnak - erre irányuló kereseti kérelem hiányában - a 0031. számú társadalombiztosítási határozat jogszerűségéről nem kellett döntenie.
- [21] A fentebb kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet - indokolásbeli módosítással és kiegészítéssel - hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával. Alperesnek a megismételt eljárásban vizsgálnia kell, hogy a felperes esetében a szociális járadékra jogosító feltételek az egyéni vállalkozói jogviszonya alatt fennálltak-e figyelemmel arra, hogy az igénybejelentés időpontja 2011. június 9. és a 45%-os össz-szervezeti egészségkárosodás 2005. február 1. napjától véleményezhető.

A döntés elvi tartalma

- [22] Amennyiben a felperes egyidejűleg több biztosítási jogviszonyban áll, az alperes nem jogosult arra, hogy az egyik jogviszonyt önkényesen kiválasztva bírálja el a felperes rendszeres szociális járadék iránti kérelmét.

Záró rész

- [23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be, a Kúria ezért mellőzte a perköltség tárgyában a határozathozatalt (Pp. 78. § (2) bekezdés).
- [24] A per tárgyi illeték- és költségmentessége folytán a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli (Tny. 81. §).
- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el (Pp. 274. § (1) bekezdés).

Budapest, 2016. június 20.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő